

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 61-19

Podgorica, 28. novembar 2019. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **mr.sci. Aleksandar Saša Zeković, prof. dr Dražen Cerović, doc.dr Branislav Radulović, dr Vladimir Dobričanin i advokat Zoran Čelebić**, postupajući po inicijativi nevladine organizacije (NVO) **“Fors Montenegro”** sa sjedištem u Nikšiću i usvojio nakon obavljenih konsultacija i pribavljenih informacija i izjašnjenja, te obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Savjetu za građansku kontrolu rada policije se obratila NVO “Fors Montenegro” u vezi sa učešćem Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore i Uprave policije u promotivnoj kampanji “Kad pijem - ne vozim”. Ova NVO je detaljno sa građanskom kontrolom policije podijelila razmišljanja o učešću državnog organa u akciji koju sprovodi privatna kompanija koja se bavi proizvodnjom i prodajom alkoholnih pića, koja na bilbordima, pored puteva, uz oglašavanje u štampanim i elektronskim medijima, upućuje poruku „Kad pijem - ne vozim”. Iz ove NVO su se zapitali koliko uopšte jedan ovakav poziv, koji u osnovi poziva i motiviše onoga koji je pročitao ili čuje na korišćenje alkoholnih pića, treba da se nalazi kao poruka na putevima. Poručili su da se ovakva poruka, nečijim propustom, pojavila u medijskom prostoru i zapitao da li treba da ima podršku MUP-a Crne Gore i Uprave policije. Na bilbordima i promotivnim spotovima koji se plasiraju putem medija vidljivo se nalazi i naziv “Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije” uz državni grb Crne Gore. Od Savjeta je zatraženo da razmotri učešće MUP Crne Gore i Uprave policije u konkretnoj promotivnoj kampanji i pruži doprinos preispitivanju promotivnih poruka.¹
2. Savjet je inicijativu uzeo u rad i zatražio izjašnjenja ministra unutrašnjih poslova i Uprave policije.
3. Uprava policije je informisala da MUP i Uprava policije u saradnji sa Pivarom „Trebeša“, godinama uspješno sprovode akciju „Kad pijem - ne vozim“, koja ima za cilj da podsjetiti građane na važnost odgovornog ponašanja u saobraćaju, imajući u vidu da je upravo ljudski faktor vodeći uzrok saobraćajnih nezgoda koje nerijetko imaju fatalne posljedice. Naglašeno je da je akcenat kampanje na prevenciji i podizanju nivoa svijesti građana o obaveznosti poštovanja propisa zarad bezbjednosti svih učesnika u saobraćaju. Akcijom se želi ukazati na nespojivost konzumiranja alkohola i vožnje, i ista nema za cilj promovisanje same konzumacije alkohola, kako su mišljenja u NVO “Fors Montenegro”.

¹ Inicijativa NVO “Fors Montenegro” dostupna onlajn: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Inicijativa%20NVO%20FORS%20Montenegro%20povodom%20promo%20kampanje%20Kad%20vozim%20ne%20pijem%20u%20kojoj%20u%C4%8Destvuje%20Uprava%20policije.pdf>

4. Uprava policije je istakla da je upravo i sam slogan od strane marketinških eksperata osmišljen uz poštovanje pravila struke, kao kratak, lako pamtljiv i sa prepoznatom idejom koja se plasira, kao i da se u regionu održavaju kampanje pod istim ili sličnim nazivom, i istim redoslijedom riječi te da do sada efekti ovakvih akcija nijesu dovođeni u pitanje.
5. Uprava policije je saopštila da je analiza rezultata pomenute akcije pokazala da ona daje više nego zadovoljavajuće efekte, da je smanjen broj smrtno stradalih lica, kao i da je kod ciljne grupe koje je bila obuhvaćena ovom akcijom znatno povećana svijest o štetnosti vožnje pod dejstvom alkohola. Saopšteno je da je slogan već prepoznat među vozačima, što je i bio cilj i asocira na nespojivost volana i alkohola i Uprava policije je mišljenja da, obzirom na efekat i rezultate ove nacionalne akcije, u istoj ne treba unositi izmjene.²
6. NVO "Fors Montenegro" se dodatno izjasnila na odgovor policije. Istakli su da su svoju primjedbu iznijeli i na konsultacijama ministra unutrašnjih poslova sa organizacijama civilnog društva kada se činilo da je njihova ideja prihvaćena kao dobronamjerna i argumentovana. Naglasili su da su ovoj inicijativi pristupili bez namjere da na bilo koji način ospore smisao akcije i dobre rezultate Uprave policije ali da su prema javnosti potrebne nešto drugačije poruke. Ponovili su ideju da je ovaj projekat mnogo smislenije promovisati pod sloganom „Kad vozim - ne pijem“ ili čak „Ne pij kad voziš“ i da je pri definisanju akcije trebali konsultovati stručnjake psihološke i jezičke struke radi izjašnjenja i mišljenja na koji način jedna poruka može biti shvaćena i djelovati na primaoca. Oni su to, kako su naveli, uradili i dobili potvrdu da su na pravom putu jer su predstavnici obje struke ustvrdili da ovaj slogan prvobitno promoviše ideju „da se pije“ a tek druga „da se u takvom stanju ne vozi“, te da nemaju dilemu da se redosljed riječi mora promijeniti ukoliko želimo biti društveno odgovorni prema građanima i pojedincu, a ne na ruku prodavcima pića.³
7. Savjet je ovaj predmet razmotrio i na sjednici kojoj je prisustvovao ministar unutrašnjih poslova Mevludin Nuhodžić, 25. novembra 2019, i najavio da će uvažiti stavove Uprave policije o dobrim rezultatima akcije ali i izdati preporuku da je potrebno jasnije staviti do znanja činjenicu o štetnosti konzumiranja alkohola.
8. Savjet je ocijenio da je saradnja MUP Crne Gore i Uprave policije sa "Pivarom Trebjesa" predstavlja projekat promocije sigurne vožnje koji godinama unazad postiže dobre rezultate.
9. Javne medijske akcije imaju poseban značaj za povećanje odgovornosti i informisanosti kao i za izgradnju bolje saobraćajne kulture i poštovanje zakonskih propisa. Kada takve aktivnosti podržavaju proizvođači alkohola to je onda za njih, nesumljivo, i prilika za određeno oglašavanje i promociju konzumiranja alkohola u prilikama izvan saobraćaja i izostaje poruka njegovoj ukupnoj štetnosti. Ozbiljne studije, koje je konsultovao Savjet pri radu na ovom predmetu, ukazuju da oglašavanje i promocija djeluju afirmativno na potrošnju alkohola odnosno da je nesporna povezanost oglašavanja sa povećanjem konzumiranja alkohola. Potreban je poseban senzibilitet i odgovornost kako se pri planiranju javnih medijskih akcija u kojima učestvuju država a partneri su proizvođači alkohola kako se - uz ostale dobre poruke - ne bi prepoznala pa i indirektno poslala poruka o normalizovanju, prihvatljivosti i konceptualizaciji pijenja odnosno izostala i zdravstvena poruka.

² Izjašnjenje Uprave policije povodom inicijative NVO "Fors Montenegro" dostupno online: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Odgovor%20Uprave%20policije%20povodom%20primjedbi%20iz%20NVO%20Fors%20Montenegro%20na%20kampanju%20Kad%20vozim%20-%20ne%20pijem.pdf>

³ Konačno izjašnjenje podnosioca inicijative na stavove Uprave policije dostupno online: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Odgovor%20NVO%20Fors%20Montenegro%20na%20izjasnjenje%20Policije%20u%20vezi%20sa%20promo%20akcijom%20KAD%20PIJEM%20NE%20VOZIM.pdf>

10. Savjet preporučuje MUP Crne Gore i Upravi policije da se kod partnera u ovoj akciji založe za izmjenu slagana koji će u prvi plan staviti poruku odgovorne vožnje bez konzumiranja alkohola uz obavezan naglasak, jer se radi o javnoj a ne privatnoj marketinškoj akciji, da je konzumiranje alkohola štetno i rizično po zdravlje.
11. Savjet preporučuje MUP Crne Gore i Upravi policije da u daljim dogovorima sa partnerima kandiduju kao moguća rješenja ove slogane ali uz stavljanje posebne obavezne napomene - uz prihvaćeni slogan - da je konzumiranje alkohola štetno po zdravlje: "Kad vozim - ne pijem" ili "Kad vozim - ne pijem, kad pijem - ne vozim".
12. Imajući u vidu detaljno obrazloženo iskustvo Uprave policije Savjet u potpunosti računa na punu društvenu odgovornost "Pivare Trebjesa" kako bi se kroz određena, minimalna redefinisanja, i bez gubljenja izgrađene prepoznatljivosti, ova akcija uspješno nastavila.

**SAVJET ZA
GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE**

mr.sci Aleksandar Saša Zeković